

Zadání pro semináře ze zvláštní části mezinárodního práva veřejného II
Ak. r. 2004/2005
PVP - Mezinárodní právo uprchlické

Situace: Pan X, muslim pocházející z Egypta, požádal ihned po překročení hranic v České republice o azyl. USA vede pana X na seznamu podezřelých osob, které spolupracují s teroristickou organizací al-Káida. Vzhledem k této skutečnosti vyvíjejí úřady USA velký tlak na ČR, aby neudělila panu X azyl a vydala ho bez dalšího do Egypta pro řádné vyšetřování (extradice). Organizace zabývající se lidskými právy přitom opakovaně poukazují na skutečnost, že osoby ve vazbě jsou v Egyptě často během výslechů vystavovány velmi špatnému zacházení, které může být v některých případech kvalifikováno jako nelidské; nedosahuje však intenzity mučení. Tato skutečnost se podstatně dotýká osob obviněných z účasti na teroristických aktivitách.

Otázky:

- 1) Může Česká republika podle Ženevské úmluvy z roku 1951 libovolně rozhodnout, zda-li použít vylučující klauzuli, tj. zamítnout na tomto základě žádost o azyl?
- 2) Předpokládá-li se, že OAMP MV ČR neshledá vylučující klauzuli použitelnou, může být pan X po následném meritorním rozhodnutí vrácen do Egypta?
- 3) Jak by se změnila situace, kdyby pan X po překročení hranic ČR pobýval na jejím území 3 měsíce a žádost o azyl podal až poté, co ho bez platných dokladů zadržela cizinecká policie?
- 4) Lze na daný případ aplikovat i jiné mezinárodní smlouvy o lidských právech?
 - a. Pokud ano, tak které?
 - b. Poskytuje nějaká mezinárodní smlouva o lidských právech širší ochranu než Ženevská úmluva z roku 1951?
- 5) Pokud byste zastupovali pana X před OAMP MV ČR, který z důvodů pronásledování zvolíte za základ Vaší argumentace?

Povinná literatura:

- 1) Příručka UNHCR, čl. 140-163. (http://www.unhcr.cz/publ_guides.htm)
- 2) ČEPELKA, C., JÍLEK, D., ŠTURMA, P.: *Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu*. Brno, Masarykova univerzita, 1997, str. 122-128.

Doporučená literatura:

- 1) UNHCR: *Summary of Conclusion – Exclusion from Refugee Status*, 2001. (http://www.unhcr.ch/cgi-bin/texis/vtx/protect/+FwwBmef0dP_wwwAwwwwwwwxFqzvxsgnwWx6mFqA72ZR0gRfZNhFqA72ZR0gRfZNTfQrpGdBnqBzFqmRbZAFqA72ZR0gRfZNDzmxwwwwwwIFqmRbZ/.opendoc.htm)
- 2) GILBERT, G.: Exclusion (Article 1F). In FELLER, E., TURK, V., NICHOLSON, F.: *Refugee Protection in International Law*. Cambridge, 2003, str. 425-490.

Zadání pro semináře ze zvláštní části mezinárodního práva veřejného II
Ak. r. 2004/2005
PVP - Mezinárodní právo uprchlické

Situace: Paní B, pocházející z rovníkové Afriky, dostala před 3 roky v ČR azyl. Paní B trpí neobvyklou oční chorobou, která může vést až k úplnému oslepnutí. Úroveň lékařské péče je v ČR na takové úrovni, že riziko oslepnutí v důsledku výše zmíněné choroby může být výrazně zmenšeno, nikoliv však definitivně odvráceno. Paní B je svobodná a vzhledem ke své vážné nemoci jsou její společenské kontakty v ČR minimální.

Před nedávnem došlo k radikální změně politické situace v zemi původu paní B. Diktátorský režim byl odstraněn a za pomoci OSN, západních mocností a mezinárodních organizací byl nastolen nový pluralitní demokratický systém. Dodržování lidských práv se výrazně zlepšilo a za poslední dva roky nebylo zaznamenáno žádné závažné porušení lidských práv. Předpověď dalšího vývoje v zemi je optimistická. Aby bylo dosaženo hladkého přechodu k demokracii, prezident republiky vyhlásil amnestii a prominentům bývalého režimu bylo zaručeno, že nebudou za své činy potrestáni. Po převratu je zdravotní systém v zemi původu paní B v troskách.

OAMP MV ČR v současné době otevírá všechny spisy, jež se týkají azylantů ze země původu paní B a zvažuje v jednotlivých případech použití cesační klauzule. Po důkladném prozkoumání spisu rozhodl OAMP MV ČR o aplikaci cesační klauzule kladně. Povolení k trvalému pobytu bylo paní B zrušeno a byla jí stanovena lhůta 15 dní, aby opustila ČR. Zdravotní stav paní B se po oznámení o vyhoštění výrazně zhoršil.

Otázky:

- 1) Jste schopni najít nějaké protiargumenty, proč neaplikovat pozastavující klauzuli v Ženevské úmluvě z roku 1951?
- 2) Lze použít i jinou mezinárodní smlouvu, abyste zabránili deportaci paní B?
- 3) Změní se nějak situace, pokud se paní B v České republice provdala, našla si práci a integrovala se do české společnosti?
- 4) Změnila by se nějak situace, kdyby azylantka B byla šestiletým dítětem?

Povinná literatura:

- 1) Příručka UNHCR, čl. 111-139. (http://www.unhcr.cz/publ_guides.htm)
- 2) ČEPELKA, C., JÍLEK, D., ŠTURMA, P.: *Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu*. Brno, Masarykova univerzita, 1997, str. 117-122.

Doporučená literatura:

- 1) UNHCR: *Summary of Conclusion – Cessation of Refugee Status*, 2001. (http://www.unhcr.ch/cgi-bin/texis/vtx/protect/+FwwBmef0dP_wwwAwwwwwwwxFqzvxsgnwWx6mFqA72ZR0gRfZNhFqA72ZR0gRfZNtFqrpGdBnqBzFqmRbZAFqA72ZR0gRfZNDzmxwwwwww1FqmRbZ/opendoc.htm)
- 2) BONOAN, R., FITZPATRICK, J.: Cessation (Article 1C). In FELLER, E., TURK, V., NICHOLSON, F.: *Refugee Protection in International Law*. Cambridge, 2003, str. 491-554.